

ویژه نامه

پدافند غیر عامل

تهدیدهای غیرقابل جبران برای کشور در صورت عدم درک اهمیت پدافند غیرعامل

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی روز گذشته (یکشنبه ۶ آبان ماه ۱۳۹۷) در دیدار رئیس و مسئولان سازمان پدافند غیرعامل کشور با اشاره به اهمیت روزافزون این موضوع در مقابله با تهدیدهای ناشی از دشمنان، تأکید کردند: در مقابل شیوه‌های پیچیده‌ی تهاجم دشمنان، پدافند غیرعامل نیز باید کاملاً هوشیار و جدی باشد و به صورت علمی، دقیق، به‌روز و همه‌جانبه، عمل و با هرگونه نفوذ مقابله کند.

ایشان توجه مسئولان در همه‌ی بخش‌ها به اهمیت پدافند غیرعامل را لازم دانستند و افزودند: اگر مدیران کشور اهمیت این مسئله را درک نکنند و پدافند غیرعامل به‌طور شایسته توسعه پیدا نکند، کشور در معرض تهدیدهای بعضاً غیرقابل جبران قرار خواهد گرفت؛ بنابراین مسئولان بخش‌های مختلف کشور - چه بخش‌های نظامی و چه بخش‌های غیرنظامی - باید با پدافند غیرعامل همکاری کامل و لازم انجام دهند. با عنایت به فرمایشات رهبر معظم انقلاب اسلامی و همچنین فرارسیدن هفته پدافند غیرعامل بر آن شدیم تا در این ویژه‌نامه با این موضوع مهم آشنا شویم که در ذیل از پیش رو می‌گذرانیم.

مقدمه

موضوع پدافند غیرعامل در جهان هستی از قدمتی به اندازه تاریخ زندگی انسان برخوردار است. انسان‌های اولیه برای در امان ماندن از خطر تهاجم حیوانات و تهدیدات پیرامونی خود به غارها و بالای درختان و دیگر مامن‌های طبیعی پناه می‌بردند، با متمدن شدن تدریجی جوامع بشری و شکل‌گیری زندگی شهری، احساس نیاز به امنیت بیشتر گردید و جوامع شهری برای ایجاد امنیت و حفاظت شهر از تهاجم دشمنان، اقدام به ساخت و احداث دژها، قلعه، حصار، خندق، دیوارها و موانع دفاعی در پیرامون شهرها نمودند. در این راستا در طول تاریخ بشری، تسلیحات تهاجمی و به تبع آن اقدامات دفاعی نیز شاهد تغییر و تحول چشمگیری بوده و این پیشرفت و فناوری کماکان ادامه یافته و فرآیند و روندی اجتناب‌ناپذیر به خود گرفته است.

در طول چند هزار سال تاریخ تمدن بشری صرفاً ۲۸۶ سال بدون جنگ و خونریزی بوده و کشورهای استعمارگر و قدرتمند به بهانه‌های مختلف موجب بروز جنگ‌ها، تخریب و غارت زیر ساخت‌های تولیدی، اقتصادی، اجتماعی، دفاعی و کشتار و آواره شدن انسان‌های بیشماری گردیده‌اند به طوری که تنها در طول ۴۵ سال از سال ۱۹۴۵ تا ۱۹۹۰ میلادی فقط ۳ هفته بدون جنگ و خونریزی بوده است. گفتنی است که در دو دهه گذشته ده جنگ عمده در پیرامون حریم سرزمینی کشور ما از جمله جنگ اول و دوم خلیج فارس (۱۹۹۱ و ۲۰۰۳) جنگ ۷۹ روزه یوگسلاوی (۱۹۹۹)، جنگ تحمیلی ۸ ساله ایران و عراق، جنگ افغانستان (۲۰۰۳)، جنگ ۳۳ روزه، لبنان و جنگ‌های ۲۲ روزه، ۸ روزه و ۵۰ روزه رژیم صهیونیستی علیه مردم مظلوم و قهرمان غزه، جنگ تروریستی گروه‌های تکفیری داعش علیه کشور سوریه و عراق در سال (۲۰۱۴) تا کنون و جنگ یمن اتفاق افتاده و کماکان ادامه دارد و با شکل‌دهی مرموزانه و فریبکارانه گروه ائتلاف به رهبری آمریکا و کشورهای مرتجع منطقه به بهانه مقابله با تروریست در قالب جنگ‌های نیابتی ماهیت پیچیده تری را به خود گرفته است.

با توجه به اجتناب‌ناپذیر بودن جنگ‌ها به عنوان یک پدیده‌ی اجتماعی پایدار، وقوع جنگ‌ها و منازعات دیگری در جهان اسلام بر

اساس مطامع و اهداف استعمارگرانه و هژمونی سلطه‌گرایانه بلوک غرب دور از انتظار نبوده و بسیار محتمل می‌باشد، ضمن آنکه هیچ نشانه‌ای نیز از پایان قریب الوقوع جنگ‌ها و مناقشات و درگیری‌های مسلحانه و سایر تهدیدات در قرن حاضر دیده نمی‌شود.

دشمنان قسم خورده جمهوری اسلامی ایران با وجود ناکامی‌های پی‌درپی خود هیچگاه دست از کینه ورزی و عداوت برداشته و هدفی جز نابودی حاکمیت، استقلال، کیان و هویت ایرانی اسلامی را ندارند.

وظیفه خطیر و حیاتی ما در دنیایی پرچالش مملو از منازعات و مناقشات، مصون‌سازی کشور از طریق بالا بردن قدرت بازدارندگی، ارتقا پایداری و آستانه مقاومت ملی، مصون‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌های (حیاتی، حساس و مهم) و تسهیل مدیریت بحران در برابر تهدیدات متنوع فراروی پیرامونی و فضای سرزمینی نظام جمهوری اسلامی ایران می‌باشد، اقدامات پدافند غیرعامل در این راستا نقش و جایگاهی حیاتی را در حفظ زیرساخت‌ها و امنیت ملی کشور ایفا نموده و به عهده دارد.

واکوی پدافند غیرعامل و ملاحظات قابل تعمق آن در یک نگاه تعریف پدافند غیرعامل:

• از نظر واژه‌شناسی، واژه پدافند از دو جزء (پد) و (افند) تشکیل شده است، در فرهنگ و ادب فارسی «پاد» یا «پد» پیشوندی است که به معانی ضد، متضاد بوده و هرگاه قبل از واژه‌ای قرار گیرد معنای آن را معکوس می‌نماید، واژه آفند نیز به مفهوم جنگ، جدال، تهاجم، حمله و پیکار است در این راستا که پدافند که هم طراز با واژه «دفاع» می‌باشد شامل اقداماتی است که جهت مقابله با حمله و تهاجم دشمن انجام می‌شود که شامل انواع و اقسام اقدامات دفاعی از جمله «پدافند غیرعامل» و «پدافند عامل» می‌باشد در پدافند غیرعامل جهت مقابله با تهاجم و تهدیدات دشمن بدون استفاده از تسلیحات تهاجمی یا دفاعی و با استفاده از مجموعه‌ای از اقدامات و تمهیدات تدافعی، موجب کاهش آسیب‌پذیری تاسیسات، تجهیزات و نیروی انسانی می‌گردد. در صورتی که در پدافند عامل جهت مقابله با تهاجم و تهدیدات دشمن و دفع تهدیدات وی از انواع و اقسام تسلیحات دفاعی نظیر توپ، موشک، تانک، هواپیماهای شکاری، بمب افکن، رزم ناو، زیردریایی و ... استفاده می‌شود.

• کوتاه‌ترین تعریف پدافند غیرعامل، «دفاع بدون سلاح» می‌باشد.
• مجمع تشخیص مصلحت نظام در راستای سیاست‌های کلی نظام در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور، پدافند غیرعامل را به شرح ذیل تعریف نموده است: «مجموع اقدام‌های غیرمسلحانه‌ای که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب‌پذیری، تداوم فعالیت‌های ضروری، ارتقا پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدها و اقدام‌های نظامی دشمن می‌شود».

حوزه مسئولیتی تهدیدات فرآوری پدافند غیرعامل شامل چه موضوعاتی می‌باشد؟

• تهدیدات ذریبیط پدافند غیرعامل شامل تهدیدات نظامی و تهدیدات سایبری، زیستی (انسان، دام، کشاورزی، مواد غذایی و دارویی، آب، محیط زیست و منابع طبیعی)، پرتویی، شیمیایی و اقتصادی می‌باشد که سیاستگذاری، هدایت و برنامه‌ریزی مقابله با تهدیدات یاد شده در قرارگاه‌های (پدافند سایبری، پدافند زیستی، پدافند پرتوی، پدافند شیمیایی، پدافند اقتصادی و پدافند مردمی) تشکیلاتی سازمان پدافند غیرعامل کشور انجام می‌پذیرد، قرارگاه‌های یاد شده در سطوح استانی هم تشکیل شده و در حال فعالیت می‌باشند.

مالی، اقتصادی، تولیدی، صنعتی، ارتباطات و فناوری، اطلاعات، رسانه‌ها، انرژی، امنیت غذایی، زیست، حمل و نقل، دفاعی و... می‌باشد.

- وظایف عملیاتی سازمان پدافند غیرعامل کشور شامل موارد زیر می‌گردد:

- ۱- سازماندهی، طرح ریزی، هدایت و راهبری، عملیات پدافندی، مقابله با تهدیدات نوین دشمن
 - ۲- هدایت و راهبری مقابله با تهدیدات نوین (سایبری، زیستی، پرتویی، شیمیایی، اقتصادی) با تشکیل و سازماندهی قرارگاه‌های پدافند غیرعامل در موضوعات مرتبط با تهدید.
 - ۳- هدایت و راهبری و مدیریت و کنترل سامانه‌های مرتبط با پدافند غیرعامل کشور در برابر تعدیدات نوین
 - ۴- ارتقاء آمادگی دستگاه‌های اجرایی برای تداوم چرخه تولید و خدمات در مقابله با انواع تهدیدات
 - ۵- بکارگیری ظرفیت‌ها و منابع کشور در حوزه‌های مختلف برای انجام تمهیدات لازم پدافند غیرعامل
 - ۶- فرهنگ سازی و آماده سازی دستگاه‌های اجرایی و استان‌های کشور برای کمک و اداره و هدایت مردم در شرایط بحرانی
- مسئولیت پدافند غیرعامل در دستگاه‌های اجرایی به عهده ی رئیس دستگاه اجرایی و در استان‌ها به عهده استانداران می‌باشد.
 - حوزه فعالیت سازمان پدافند غیرعامل کشور، شامل دستگاه‌های اجرایی، بخش خصوصی نهادهای عمومی غیر دولتی و مردم نهاد، سازمان‌های کشوری و لشکری می‌باشد؛ توضیح اینکه در چارچوب دیپلماسی دفاعی کشور، خدمات پدافند غیرعامل با تصویب کمیته دائمی قابل تسری به سایر کشورها خواهد بود.

قلمرو و اقدامات پدافند غیر عامل شامل چه مراکز و زیر ساخت‌هایی می‌گردد؟

- انجام اقدامات پدافند غیرعامل برابر قوانین مصوب، شامل کلیه مراکز و زیرساخت‌های حیاتی، حساس و مهم (احداث شده، در حال بهره‌برداری، در حال احداث و توسعه آتی) می‌باشد که می‌بایست با اتخاذ تدابیر و برنامه‌ریزی‌های لازم توسط مسئولین دستگاه‌ها، سازمان‌ها و مراکز مربوطه انجام پذیرد.

اصول پدافند غیر عامل شامل چه مواردی می‌شود؟

- پدافند غیر عامل دارای اصولی از قبیل مکان یابی و انتخاب عرصه‌های ایمن در جغرافیای کشور، ایجاد پراکندگی و تمرکز زدایی در توزیع عملکردها، مقاوم سازی و ایجاد استحکامات امن دفاعی و پناهگاهی، اقدامات فریب، استتار و نامرئی سازی، کوچک سازی، اعلام هشدار و خبر اولیه، چند منظوره سازی، متنوع سازی منابع، عمق بخشی لایه‌های دفاعی، جا به جایی و تحرک، صیانت از مردم و سرمایه انسانی و... می‌باشد. تمامی موارد یاد شده دارای ماهیت غیرعاملی می‌باشد. بدین مفهوم که بدون استفاده از سلاح، میزان آسیب پذیری (نیروی انسانی، تاسیسات و تجهیزات) را کاهش می‌دهد. برای مثال، در پراکندگی و تمرکز زدایی چنانچه به جای احداث یک نیروگاه بزرگ ۲۵۰۰ مگاواتی در یک شهر، ۱۰ نیروگاه کوچکتر با ظرفیت ۲۵۰ مگاواتی احداث و آن را در فضای سرزمینی یک استان در چند شهر توزیع و پراکنده گردد. در این اقدام بدون آنکه از تسلیحات خاصی برای دفاع از نیروگاه حجیم و بزرگ ۲۵۰۰ مگاواتی استفاده نماییم به صورت غیر عاملی با ایجاد پراکندگی و

مقابله با تهدیدات طبیعی (زلزله، سیل، آتشفشان، خشکسالی، سرما و...) که جزء حوادث طبیعی و غیر مترقبه می‌باشند. در حوزه مسئولیتی سازمان مدیریت بحران کشور وابسته به وزارت کشور می‌باشد و در حوزه مسئولیتی سازمان پدافند غیر عامل کشور قرار نمی‌گیرد.

سابقه تشکیل سازمان پدافند غیر عامل کشور

- سازمان پدافند غیرعامل کشور در سال ۱۳۸۲ بر اساس فرمان مقام معظم رهبری علیه السلام تشکیل گردید، در سال ۱۳۹۰ به دلیل لزوم ترویج فرهنگ پدافند غیرعامل در آحاد مردم و جامعه و همچنین فعال سازی هر چه بیشتر توانایی‌ها موجود در کشور و به میمنت سالروز صدور فرمان تشکیل کمیته (سازمان پدافند غیرعامل) هشتم آبان ماه هر سال به عنوان روز پدافند غیرعامل تعیین و این روز پس از تأیید مقام معظم رهبری در مورخ ۹۰/۰۸/۰۱ در تقویم کشوری درج و به کلیه وزارتخانه‌ها، دستگاه‌ها و سازمان‌های کشوری و لشکری ابلاغ گردید.
- برابر ماده (۱) اساسنامه سازمان پدافند غیر عامل کشور مورد تأیید مقام معظم رهبری علیه السلام و مصوب ستاد کل نیروهای مسلح، سازمان پدافند غیرعامل کشور، یک سازمان (نهاد) حاکمیتی (لشکری و کشوری) می‌باشد و دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری هم‌مطراز با وزراء به لحاظ ساختاری (به مثابه یک نیرو) بوده و در تابعیت ستاد کل نیروهای مسلح و در چارچوب و در جهت تحقق تدابیر و منویات و سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری، قوانین نیروهای مسلح و سایر قوانین و مقررات مربوط کشور اداره می‌گردد.
- رئیس سازمان به عنوان بالاترین مقام اجرایی نماینده قانونی سازمان بنا به پیشنهاد رئیس ستاد کل نیروهای مسلح و با توشیح و با حکم مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا منصوب می‌گردد.
- محل استقرار سازمان در تهران و شعب اصلی آن در مراکز استان‌ها می‌باشد و برای انجام ماموریت‌های خود نسبت به تشکیل ساختارها و واحدهای سازمانی مشابه و هم‌مطراز مورد نیاز در استان‌ها و دستگاه‌های اجرایی اقدام می‌نماید.
- برابر ماده (۶) اساسنامه سازمان، ماموریت آن شامل سیاست گذاری برنامه‌ریزی، هدایت، سازماندهی، نظارت و اجرای موضوع پدافند غیرعامل و دفاع غیرنظامی در چارچوب و در جهت تحقق سیاست‌های ابلاغی و فرامین حضرت امام خامنه ای و قوانین موضوعی کشور از طریق فرهنگ سازی و آموزش عمومی و تخصصی، آمادگی و ارتقاء مقاومت ملی، پایش تهدیدات، طبقه بندی و سطح بندی مراکز و حوزه‌ها، کاهش آسیب پذیری‌ها، نهادینه سازی اصول، الزامات و ملاحظات فنی مهندسی پدافند غیرعامل در ذات طرح و پروژه‌های ملی، استانی موضوع کشور، تسهیل مدیریت بحران و تداوم کارکردهای ضروری کشور، صیانت و کمک به اداره مردم در راستای مصون سازی کشور در برابر انواع تهدیدات می‌باشد.
- برابر ماده (۷) اساسنامه، ارکان سازمان شامل کمیته دائمی (شورای عالی)، رئیس سازمان و کمیته پداند غی عامل و دستگاه‌های اجرایی و استان‌های کشور می‌باشد.
- براساس ماده (۸) اساسنامه، کمیته دائمی متشکل از رئیس ستاد کل نیروهای مسلح به عنوان رئیس، رئیس سازمان پدافند غیرعامل به عنوان دبیر و وزرای (دفاع) و معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی و یکی از معاونین ستاد کل نیروهای مسلح تشکیل می‌شود و مصوبات آنها با ابلاغ دبیر کمیته دائمی در همه دستگاه‌های اجرایی لازم الاجرا می‌باشد.
- پدافند غیر عامل موضوعی کلان و فراگیر و مرتبط با عرصه‌های متنوع

کوچک سازی میزان آسیب پذیری نیروگاه‌ها کاهش داده می‌شود. ضمن اینکه این اقدام موجب تحمیل هزینه بیشتر به دشمن، سخت نمودن دسترسی وی به این مراکز و در نتیجه موجب افزایش بازدارندگی در آنها می‌گردد.

• هم پوشانی دفاع عامل (دفاع با سلاح) و دفاع غیرعامل (دفاع بدون سلاح) یک اصل قابل توجه می‌باشد زیرا دفاع غیرعامل مکمل دفاع عامل و بالعکس دفاع غیرعامل مکمل دفاع عامل می‌باشد.

• مصداق عینی هم پوشانی پدافند غیرعامل و پدافند عامل در جنگ نابرابر ۵۱ روزه رژیم غاصب صهیونیستی جنایتکار، استفاده توامان مردم غزه از تونل‌های زیرزمینی دفاعی امن پرتاب موشک بوده است که با استقامت و پایداری کم نظیر دلاورانه مردم غزه، موجب استمرار توانائی پرتاب موشک به اهداف و مراکز متعدد دشمن تا آخرین روزهای پایان جنگ و تحمیل خواسته‌های مردم قهرمان غزه به دشمن تا بُن دندان مسلح و تحمیل شکست به وی بوده است.

• پدافند غیرعامل مکمل پدافند ملی و همه جانبه کشور، صلح آمیزترین و اثر بخش ترین روش دفاعی است که کاهش آسیب پذیری زیرساخت‌های ملی و مراکز حیاتی، حساس و مهم و پایداری ملی را به دنبال دارد و با سیاست‌های تنش زدایی تطابق دارد.

• پدافند غیرعامل یک اصل است برای همیشه و ربطی به دور یا نزدیک بودن تهدیدات ندارد بنابراین بر اساس تدابیر مقام معظم رهبری علیه السلام اگر در همه‌ی مراحل این احساس حضور می‌باشد انشاءالله این کار بزرگ پدافند غیرعامل به بهترین وجه پیش خواهد رفت.

آموزش و فرهنگ سازی

در راستای فرهنگ سازی و اجرای آموزش‌های عمومی و تخصصی پدافند غیرعامل و تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز، اقدامات قابل توجهی به شرح ذیل انجام گرفته است:

تاسیس و راه اندازی ۴ دانشکده و پژوهشکده پدافند غیرعامل در دانشگاه‌های معین.

• فارغ التحصیلی (۳۲۰) نفر در گرایش‌های مختلف مقطع کارشناسی ارشد و ۴۰ نفر در مقطع تحصیلی دوره دکتری که در این زمینه از رساله و پایان نامه‌های مربوطه دفاع شده است.

• تعداد (۱۳۰۰) نفر دانشجویان در حال تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد.

• تاسیس و راه اندازی مرکز مطالعات راهبردی پدافند غیرعامل در سال ۱۳۹۰.

• طراحی، برنامه ریزی و اجرای آموزش‌های عمومی، تخصصی، تربیت مربی، و تشکیل کارگاه‌های آموزشی جهت مدیران و کارشناسان سطوح عالی، میانی، اجرایی در سطوح وزارتخانه ای و استانی.

• راه اندازی انجمن علمی پدافند غیرعامل و گسترش آن در استان‌ها و دانشگاه‌های کشور در قالب انجمن‌های علمی دانشجویی.

• اجرای دوره‌های کوتاه مدت (عمومی، تخصصی، تربیت مربی) در قالب آموزش‌های ضمن خدمت کارکنان دستگاه‌های اجرایی و مدیران کل استان‌ها.

• برنامه ریزی جهت گنجاندن مفاهیم و تعاریف پدافند غیرعامل در دروس مقاطع ابتدایی و متوسطه آموزش پرورش.

• برنامه ریزی جهت گنجاندن مفاهیم و تعاریف پدافند غیرعامل در دروس مقاطع تحصیلات تکمیلی آموزشی کشور.

• تدوین و چاپ نشریات و مجلات علمی پژوهشی، علمی ترویجی، علمی مروری و خبرنامه برای فرهنگ سازی و غنی سازی منابع دانشی پدافند غیرعامل.

فرازهایی از رهنمودهای مقام معظم رهبری علیه السلام

مقام معظم رهبری علیه السلام با عنایت به اهمیت پدافند غیرعامل در ارتقا امنیت ملی، رهنمودهای عدیده ای را به مناسبت‌های مختلف ارائه فرموده اند که جهت اختصار چند مورد آن را بیان می‌گردد:

• دفاع جزئی از هویت یک ملت زنده است، هر ملتی که نتواند از خود دفاع بکند زنده نیست، هر ملتی هم که به فکر دفاع از خود نباشد و خود را آماده نکند در واقع زنده نیست، هر ملتی که اهمیت دفاع را درک نکند به یک معنا زنده نیست، ما نمی‌توانیم چشم و قدرت تحلیل داشته باشیم، توطئه عمیق عناد آمیز استکبار علیه اسلام و انقلاب و نظام اسلامی را ببینیم در عین حال به فکر دفاع نباشیم. (۶۸/۸/۲۹)

• شایسته است که همه طرح‌های بزرگ ملی از لحاظ ارتباط با وضعیت دفاعی کشور در آن مورد توجه قرار گیرد اگر ما بخواهیم جاده، پل، سد، نیروگاه و فرودگاه بین المللی بسازیم باید بررسی شود که این کار از نقطه نظر دفاعی در چه وضعیتی قرار می‌گیرد.

• پدافند غیرعامل باید همانند شعله ای بلند شود (۸۲/۹/۶)

• هرچه سازمان‌ها در دفاع غیرعامل کار کنند تا وقتی همه موارد رئوس آن مشخص شده است امن نشود، کافی نیست (۸۴/۱۱/۲۷)

• امروز اهمیت پدافند غیرعامل قاعدتا برای مسئولین بایست شناخته شده باشد، اهتمام شما کارها را پیش می‌برد. (۸۵/۱۲/۹)

• موضوع را قبل هم ابلاغ کرده ام و الان هم تاکید می‌کنم که باید تدابیر کارساز در باب پدافند غیرعامل را عملی کنید، دوم اینکه کشور باید بتواند اراده تعرض دیگران را خنثی کند، یعنی از تحقق این تهدید پیشگیری کند و این هم به اقتدار نظامی بر می‌گردد. (۸۵/۱۲/۲۳)

• تا این دشمن وجود دارد، تهدید هست و تا تهدید هست، فکر و آمادگی دفاعی باید باشد.

• به دولت جمهوری اسلامی اعلام گردد من بعد کلیه وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها موظف گردند در اعتبارات عمرانی پروژه‌های حساس و مهم، اعتبار مورد نیاز دفاع غیرعامل را منظور نمایند. (۸۶/۷/۱۵)

• وقتی این ملت تصمیم دارد که حرف زور را از هیچکدام از قلدرها و سرگردنه بگیرهای مسلح دنیا به گوش نگیرد پس باید خودمان را آماده دفاع کنیم.

• پدافند غیرعامل مثل مصونیت سازی بدن انسان است، از درون ما را مصون می‌کند معنایش این است که ولو دشمن تهاجمی بکند و زحمتی هم بکشد و ضرب و زوری هم بزند اثری نخواهد کرد این پدافند غیرعامل، نتیجه اش این است. (۹۱/۸/۷)

• پدافند غیرعامل یک اصل خواهد بود برای همیشه نه یک مقطع خاص،....

• مسئله یک مسئله مستمر همیشگی است ببینید چقدر مهم است که ما این حالت را در کل پیکره کشور و جامعه و دستگاه‌های مختلف بوجود بیاوریم. کاری کنید که همت ما فقط معطوف به این نباشد که دشمن را منصرف کنیم یا برای مقابله خودمان را آماده بکنیم، نه، کاری کنیم که مصونیت را در خودمان بوجود بیاوریم این با پدافند غیرعامل تحقق پیدا می‌کند، بنابراین مسئله، مسئله بسیار مهمی است که بایستی راه بیافتد. (۹۱/۸/۷)

• همه همت ما باید به این باشد که آن چنان ساخت درونی را مستحکم کنیم که دشمن احساس کند هر تیغی وارد بیاورد تیغش کند و به ضرر خودش تمام خواهد شد و هر گلوله ای بزند به طرف خودش کمانه خواهد شد.

اسناد بالا دستی و الزامات قانونی پدافند غیر عامل

با تشکیل سازمان پدافند غیر عامل کشور در سال ۱۳۸۲، اقدام و پیگیری‌های لازم و مستمری جهت رفع خلاءهای قانونی موجود از طریق مراجع قانونی انجام گرفت، مجلس شورای اسلامی با درج چندین ماده قانونی در حوزه پدافند غیرعامل در برنامه‌های پنج ساله چهارم، پنجم و پیش نویس برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و سیاست‌های کلی نظام (توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام) به شرح زیر وضع گردید، ضمن آنکه اساس نامه سازمان پدافند غیرعامل کشور نیز در نیم سال ۹۴ با پیگیری‌های لازم از طریق ستاد کل نیروهای مسلح مورد تایید و تصویب مقام معظم رهبری علیه السلام واقع گردید، توضیح اینکه با عنایت به اهمیت پدافند غیر عامل و نقش آن در افزایش اقتدار، امنیت ملی، و حفظ زیرساخت‌های حیاتی، حساس و مهم و اداره کشور در شرایط بحران ناشی از جنگ و سیال بودن و تغییر سریع ماهیت تهدیدات فراروی شایسته است، خلاهای موجود قانونی همواره مورد توجه و عنایت مسئولین محترم مجلس شورای اسلامی، دولت محترم و مجمع تشخیص مصلحت نظام قرار گرفته و با طرح و تدوین قوانین جامع، سازمان پدافند غیرعامل کشور را کماکان در محقق سازی اهداف، راهبردها سیاست‌های تعریف شده یاری و حمایت نمایند.

۱- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۲- چشم انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴

۳- سیاست‌های کلی نظام در حوزه خودکفایی دفاعی و امنیتی

۴- بند ۱۱ ماده ۱۲۱ قانون برنامه ۵ ساله چهارم توسعه جمهوری اسلامی ایران

۵- مواد ۲۰۱، ۱۹۹، ۱۹۸ (بند ک)، ۲۱۵ و ۲۳۱ قانون برنامه ۵ ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران

۶- زیر بندهای (۲-۵۳) و (۳-۵۳) بند ۵۳ پیش نویس ۶ ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران

۷- بند ۱۵ ماده (۱) سند ملی آمایش بر زمین ۸- اساسنامه سازمان پدافند غیر عامل کشور

۹- سیاست‌های کلی نظام در حوزه پدافند غیرعامل (مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام) شامل ۱۳ بند مشروحه ذیل:

۱- تاکید بر پدافند غیر عامل که عبارت است از مجموعه اقدامات غیرمسلحانه که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب پذیری، تداوم فعالیت‌های ضروری، ارتقاء پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدات و اقدامات نظامی دشمن می‌گردد.

۲- رعایت اصول و ضوابط پدافند غیر عامل از قبیل انتخاب عرصه ایمن، پراکنده سازی، یا تجمیع حسب مورد، حساسیت زدایی، اختفاء، استتار، فریب دشمن و ایمن سازی نسبت به مراکز جمعیتی و حائز اهمیت بویژه در طرح‌های آمایش سرزمینی و طرح‌های توسعه آینده کشور.

۳- طبقه بندی مراکز، اماکن و تاسیسات حائز اهمیت به حیاتی، حساس و مهم و روز آمد کردن آن در صورت لزوم.

۴- تهیه و اجرای طرح‌های پدافند غیرعامل (با رعایت اصل هزینه-فایده) در مورد مراکز، اماکن حائز اهمیت (نظامی و غیر نظامی) موجود و در دست اجراء بر اساس اولویت بندی و امکانات حداکثر تا پایان برنامه

ششم و تامین اعتبار مورد نیاز.

۵- تهیه طرح جامع پدافند غیر عامل در برابر سلاح‌های غیر متعارف نظیر هسته ای، میکروبی و شیمیایی.

۶- دو یا چند منظور کردن مستحذات، تاسیسات و شبکه‌های ارتباطی و مواصلاتی در جهت بهره گیری پدافندی از طرح‌های عمرانی و بویژه در مناطق مرزی و حساس کشور.

۷- فرهنگ سازی و آموزش عمومی در زمینه به کارگیری اصول و ضوابط پدافند غیرعامل کشور در بخش دولتی و غیر دولتی، پیش بینی مواد درسی در سطوح مختلف آموزشی و توسعه تحقیقات در زمینه پدافند غیر عامل.

۸- رعایت طبقه بندی اطلاعات طرح‌های پدافند غیر عامل.

۹- ممانعت از ایجاد تاسیسات پرخطر در مراکز جمعیتی و بیرون بردن اینگونه تاسیسات از شهرها و پیش بینی تمهیدات ایمنی برای آن دسته از تاسیساتی که وجود آنها الزامی است و ممانعت از ایجاد مراکز جمعیتی در اطراف تاسیسات پرخطر با تعیین حریم لازم.

۱۰- حمایت لازم از توسعه فناوری و صنایع مرتبط مورد نیاز کشور در پدافند غیر عامل با تاکید بر طراحی و تولید داخلی.

۱۱- به کارگیری اصول و ضوابط پدافند غیر عامل در مقابله با تهدیدات نرم افزاری و الکترونیکی و سایر تهدیدات جدید دشمن به منظور حفظ و صیانت شبکه‌های اطلاع رسانی، مخابراتی و رایانه ای.

۱۲- پیش بینی ساز و کار لازم برای تهیه طرح‌های مشترک ایمن سازی و ایجاد هماهنگی در سایر طرح‌ها و برنامه‌ها و مدیریت نهادهای مسئول، در دو حوزه پدافند غیر عامل و حوادث غیر مترقبه در جهت هم افزایی و کاهش هزینه‌ها.

۱۳- ایجاد مرکزی برای تدوین، طراحی، برنامه ریزی و تصویب اصول و ضوابط، استانداردها، معیارها، مقررات و آیین نامه‌های فنی پدافند غیر عامل و پیگیری و نظارت بر اعمال آنها.

وضعیت پدافند غیر عامل کشور چگونه می‌باشد؟

در پرتو هدایت و رهنمودهای مستمر حکیمانه مقام معظم رهبری علیه السلام و مساعدت، حمایت، هماهنگی و تدابیر ستاد کل نیروهای مسلح ج.ا.ا. و برنامه ریزی، تلاش و تدبیر مسئولین، مدیران، کارشناسان و کارکنان سازمان پدافند غیر عامل کشور و همکاری وزارت خانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی و استانی و حمایت‌های مجلس شورای اسلامی، پدافند غیر عامل کشور ضمن عبور از گردنه‌های سخت و بعضاً دشوار، در طی چند سال گذشته، از بدو تشکیل تا کنون شاهد اقدامات و تحولات مهم و پیشرفت و نوآوری قابل توجهی در کاهش آسیب پذیری زیر ساخت‌های ملی و مراکز حیاتی، حساس و مهم کشور، ارتقاء پایداری ملی، تسهیل مدیریت بحران و افزایش بازدارندگی در برابر تهدیدات فراروی بوده است، گفتنی است که مجموعه این سازمان به هیچ وجه نسبت به آن قانع نبوده و با عنایت به تهدیدات فراروی تا مصونیت سازی مجموعه پیکره کشور، خود را موظف و متعهد به برداشتن گام‌های تکمیلی مستمری به منظور حصول و محقق سازی اهداف راهبردی، عملیاتی و اجرایی پدافند غیرعامل می‌داند.

تهیه و تنظیم: محمدرضا قربان زاده

لازم است اقدام های موثر در حوزه
پدافند غیرعامل، با کار بسیجی صورت گیرد
و از مصونیت کشور و آمادگی لازم دفاعی
در برابر دشمنان اطمینان حاصل شود.

مقام معنای رهبری (مدظله العالی)

پدافند غیرعامل
افزایش بازدارندگی
در سایه حماسه حسینی

گرامی داشت پدافند غیرعامل

هشتم تا چهاردهم آبان ماه ۱۳۹۷